

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 157-1883)

Originalt emne

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Lærerpersonalets Lønninger og Emolumenter

Skole- og Undervisningsvæsen/Skoleinspektør

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 28. juni 1883](#)
- 2) [Byrådsmødet den 30. august 1883](#)
- 3) [Byrådsmødet den 6. september 1883](#)
- 4) [Byrådsmødet den 13. september 1883](#)
- 5) [Byrådsmødet den 27. september 1883](#)
- 6) [Byrådsmødet den 21. februar 1884](#)
- 7) [Byrådsmødet den 6. marts 1884](#)
- 8) [Byrådsmødet den 17. april 1884](#)
- 9) [Byrådsmødet den 24. april 1884](#)
- 10) [Byrådsmødet den 8. maj 1884](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. juni 1883 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Fra Skoleudvalget forelaa forslag til ansættelse af en skoleinspektør. Forslaget gaar i det væsentlige ud paa, at skoleinspektøren tillige skal være overlærer ved Kommunens Borgerdrengekole og som saadan lønnes med almindelig overlærergage, der foreslaas

sat til 2400 Kr. som for 5 aars tjeneste forøges med 300 Kr. indtil 3000 Kr. medens han som inspektør ved samtlige Kommunes skoler nyder et stillæg af 800 Kr. aarlig, der for hver 5 aars tjeneste forøges med 100 Kr. aarlig indtil 1000 Kr. for resten af hans embedstid. Med forelæggelsen af dette forslag oplyste Udvalget herhos, at det tiltagende børne-antal i Kommunens Skoler, disses forøgelse og de voksende forhold under Skolevæsenet i det hele taget stadig havde gjort det mere og mere nødvendigt, at der ved ansættelsen af en skoleinspektør tilvejebragtes et mellemlid imellem skolerne paa den ene side, og Skolekommisionen og Skoleudvalget paa den anden side, navnlig for at føre det stadige tilsyn, som disse ikke selv dagligen kunne besørge. Ansættelsen af en skoleinspektør maatte derfor betragtes som en videre fortsættelse af de bestræbelser, der i aaret 1878 indledes til en tidsvarende udvikling af Kommunens Skolevæsen, hvorm se sagen 74/78 i byrådsforhandlingerne for 1878 og følgende aar.

Efter at sagen foreløbig var drøftet, blev den paa forslag af Baumann udsat i 2 maaneder og igen foretaget i mødet den 30. August.

Uddrag fra byrådsmødet den 30. august 1883 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Skoleudvalgets i Mødet den 28. Juni fremlagte Forslag til Ansættelse af en Skoleinspektør blev foretaget paany, men derpaa igjen udsat til næste Møde.

Uddrag fra byrådsmødet den 6. september 1883 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Skoleudvalgets fra forrige Møde udsatte Forslag til Ansættelse af en Skoleinspektør blev forhandlet paa ny, hvorefter man besluttede at undergive samme en 2den Behandling, der fandt Sted i næste Møde.

Uddrag fra byrådsmødet den 13. september 1883 - side 2

[Til første side](#)

(J. Nr. 157-1883)

Skoleudvalgets senest i forrige Møde behandlede Forslag til Ansættelse af en Skoleinspektør foretoges til 2den Behandling, under hvilken Borgmesteren foreslog samme ændret saaledes, at Forbindelsen imellem Skoleinspektørens Post og Overlærerembedet ved Borgerskolen hævedes og Inspektørens Gage fastsattes ligmed en Overlæres Lønning med Tillæg af 600 kr. aarlig. Saaledes ændret vedtoges Forslaget med 8 Stemmer imod 4, hvorefter Sagen gik tilbage til Udvalget for at den endelige Redaktion af forslaget kunde blive foretaget. (Se den 27. d. M.)

Uddrag fra byrådsmødet den 27. september 1883 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Skoleudvalget fremsatte paa ny Forslag til Forandring i Ordningen af Kommuneskolevæsenet i Aarhus, affattet paa Grundlag af Afstemningen i Mødet den 13. d. M. Samme vedtoges, hvorefter man anmodede Formanden om i forbindelse med Skoleudvalget at foranstalte det indsendt til Ministeriets Approbation med en kortfattet Fremstilling af Sagens Motiver.

Som Følge heraf blev der under 1 Oktbr. 1883 tilskrevet Skoledirektionen saaledes:

"Aarhus Bys tiltagende Størrelse har, som Direktionen bekendt, foranlediget, at der oftere i Byraadet er fremkommet Forslag til at raade Bod paa de mangler, der føles ved Skolevæsenet og da især ved dets Bestyrelse. Byen har nu henimod 2500 Skolesøgende Børn med et Lærerpersonele af ca. 50 ældre og yngre Lærere, hvoraf 4 Overlærere for Skolerne, nemlig den højere Borger-Drengeskole, Pigeskolen og 2 Friskoler, hvortil næste Sommer kommer endnu en Friskole samt en Overlærer. Skolernes Økonomi overtages af et udvalg af 3 Byraadsmedlemmer. Skolerne og deres Lærerpersonele er i øvrigt underlagt den lokale Skolekommission. Saavel denne som Skoleudvalget trænger i høj Grad til at faa til Hjælp en pædagogisk uddannet mand, der ved stadig Tilstedeværelse kan føre det Tilsyn med Skolerne, som det er de to nævnte Avtoriteter umuligt tilfredsstillende at føre, og

tillige kan bevare Traditionen bedre end de stadigt vexlende kommunalvalgte medlemmer og Præster.

Disse Betragtninger have ført til, at Skolekommissionen og skoleudvalget i Forening have følgende Forslag til Forandring i ordningen af Kommuneskolevæsenet i Aarhus, et Forslag, som Byraadet har vedtaget i sit Møde den 27. f. M.:

1

Efter Indstillingen af Skolekommissionen ansættes af Byraadet en Skoleinspektør, som har Tilsyn med samtlige Kommuneskoler og saavel over for Skolekommissionen som Byraadet og dets Skoleudvalg staar til Ansvar for Udførelsen af de af disse Avtoriteter, hver paa sit Omraade, tagne Beslutninger Overensstemmende med en for ham udfærdiget Instrux.

2.

Skoleinspektøren lønnes af Byen med en Begyndelsesgage af 3000 Kr., der efter 5 Aars Tjeneste forhøjes med 300 Kr., og efter 10 Aars Tjeneste med 600 kr., saa at Gagen bliver 3600 Kr. aarlig.

3.

Skoleinspektøren tillægges Pensionsret af Kommunens-Kasse, lige med de af Staten lønnede Embedsmænd.

4.

Skoleinspektøren kan af Byraadet opsiges sin Tjeneste med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel.

5.

Overlærerne ved Byens Skoler lønnes med en Begyndelsesgage af 2400 Kr. aarlig, der for hver 5 Aars Tjeneste som Overlære ved Kommunens Skolevæsen forøges med 300 Kr. indtil 3000 Kr. aarlig for Resten af deres Funktionstid. Herunder er indbefattet de efter Loven af 8de Marts 1856 reglementerede Lønninger med Sædtillæg, Skolepenge og Godtgjørelse for husleje og Brændsel samt mulige midlertidige Pengetillæg, her have været tilstaaende af Kommunen, deriblandt Andel i det nedlagte Kateterembedes Indtægter.

6.

For de Overlærerne tilstaaede Friboliger afkortes i ovennævnte Gage samme Beløb, som efter Loven godtgjøres gifte Lærere for Bolig.

De herved fastsatte Lønninger træde i Kraft fra 1. Januar 1884 -- for Skoleinspektørens Vedkommende dog fra Ansættelsen.

Som det vil ses er foruden Forslaget om en ny Post som Skoleinspektør optaget forandrede Lønningsbestemmelser for Skolernes Overlærere.

Det har i den senere Tid været anerkjendt, at de nuværende Lønninger for disse dels i det hele vare utilfredsstillende, dels mindre heldigt ordnede.

Overlærer Kraibergs Afgang og dermed Bortfald af den ham tilkommende Del i det nedlagte Kateketembedes Indtægter, har gjort det lettere nu at bringe bedre System i disse Forhold, og om der end ikke er nogen nødvendig forbindelse mellem disse Lønningsforhold og Oprettelsen af Skoleinspektørposten med dens Lønningsbestemmelser, saa har man troet, at det maatte være ønskeligt, at samtlige disse Forhold ordnes samtidig. Den foreslaaede Forbedring i Overlærernes Lønning er saa stor, at den kun undtagelsesvis, og navnlig naar Kapitelstaxten blev særdeles høj, vilde kunne naas efter de i loven af 8. Marts 1856 givne Bestemmelser.

Med disse Bemærkninger skal man tillade sig at anmode om, at fornævnte Forslag maatte blive indstilet til Approbation af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet."

Uddrag fra byrådsmødet den 21. februar 1884 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Fra Skoledirektionen forelaa Kommunikation af en Skrivelse af 11te d. M., hvorved Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet approberer den af Byraadet i Mødet den 27de Septbr. f. A. vedtagne Indstilling om Ansættelsen af en Skoleinspektør og Forhøjelse af Lønnen for Overlærerne ved Kommunes Skoler.

Toges til Efterning, idet man derhos anmodede Skoleudvalget om at fremkomne med et Forslag til Intrux for Skoleinspektøren og Udkast til Bekjendtgjørelse om Postens Besættelse. (Se Mødet den 6te Marts).

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

I Henhold til den i Mødet den 21de f. M. fremsatte Anmodning forelaa fra Skoleudvalget et af samme i Forbindelse med Skolekommissionen affattet Forslag til Bekjendtgjørelse om Besættelsen af den nys oprettede Skoleinspektørpost, hvilket Forslag man besluttede at tage til følge, dog saaledes at Fristerne for Indgivelse af Ansøgninger og Ansættelsen sættes til henholdsvis 15de April og 1ste Juni d. A. (SE mødet den 17de April.)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Under Henviſning til Byraadets Beslutning i Mødet den 21de Februar forelagde Skoleudvalget Forslag til Instrux for Skoleinspektøren samt meddelte derhos, at der inden Udløbet af Ansøgningsfristen den 15de d. M. var indkommet 17 Andragender om Posten. Byraadet vedtog at lade Forslaget trykke og omdele, inden Sagen næste Gang kommer til Forhandling samt at fremsende de indkomne Ansøgninger til Skolekommissionens Erklæring. (Se Mødet den 24. April.)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 157-1883)

Ved fornyet Behandling af det i forrige Møde fremsatte Forslag til Instrux for Skoleinspektøren blev Instruxen endelig vedtaget i den Skikkelse, hvori den er optagen i Tillægget Side 13-16. (Se Mødet den 8de. Maj.)

(J. Nr. 157-1883)

Efter derom foreliggende Indstilling fra Skolekommissionen af 30. f. M. blev Lærer ved Latin og Realskolen i Fredericia Medlem af Skolelærer-Examenskommissionen Hans Christian Valdemar Gustav Bertelsen af Byraadet valgt til Skoleinspektør ved Kommunens Skolevæsen.

